BIZTONSÁGI ADATLAP

készült az 1907/2006/EK, 1272/2008/EK és 2015/830/EU rendelet szerint

1. szakasz: Az anyag/készítmény és a vállalat/vállalkozás azonosítása

1.1. Termékazonosító: **WUXAL Boron Max**

Cikkszám: 12301602 Termékkód: P23016

1.2. Azonosított felhasználás: szuszpenziós levéltrágya emelt bórtartalmú, foglalkozásszerű felhasználásra

Ellenjavallt felhasználás: fentitől eltérő

1.3. A gyártó, forgalmazó, a biztonsági adatlap szállítójának adatai:

Gyártó/ Beszállító: **AGLUKON Spezialdünger GmbH & Co. KG**
Heerdter Landstrasse 199., D-40549 Düsseldorf, Németország
telefon: +49 (0) 211 5064-0 fax: +49 (0) 211 5064-247

Forgalmazó, biztonsági adatlap szállítója: **Kwizda Agro Hungary Kft.**
1138 Budapest, Váci út 135 – 139. C. épület II. emelet
telefon: +36 1 224 7305 fax: +36 1 212 0873
honlap: www.kwizda.hu

1.4. A biztonsági adatlapért felelős személy elérhetősége: kwizda@kwizda.hu

1.5. Sürgősségi telefon: Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ): 06 1 476 6464
Éjjel-nappal elérhető ingyenes telefonszám: 06 80 20 11 99

2. szakasz: A veszély azonosítása

2.1. A keverék besorolása: a gyártó és a vonatkozó uniós szabályozások, a 1272/2008/EK (CLP) rendelet és módosításai szerint a **termék veszélyes keverék.**

Osztályozása: veszélyességi osztály, veszélyességi kategória
Repr. 1B: reprodukciót károsító, 1B kategória – H360FD

2.2. Címkézési elemek: Piktogram: GHS08 Figyelmeztetés: VESZÉLY

VESZÉLY

A keverék veszélyeire/kockázataira utaló H-mondat:
H360FD Károsíthatja a termékenységet. Károsíthatja a születendő gyermeket.

Óvintézkedésre vonatkozó P-mondatok:
P201 Használat előtt ismerje meg az anyagra vonatkozó különleges utasításokat.
P308+P313 Expozíció vagy annak gyanúja esetén: Orvosi ellátást kell kérni.

Veszélyt meghatározó komponens: bórsav

2.3. Egyéb információ: a termék összetevői nem PBT, vPvB anyagok.

3. szakasz: Összetétel, vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

Veszélyes összetevők	Konc.	Veszélyességi osztály, kategória, H-mondat
Bórsav (H_3BO_3) CAS-szám: 10043-35-3 EK-szám: 233-139-2 Index-szám: 005-007-00-2 RRN: 01-2119486683-25-XXXX	30 – <45%	Repr. 1B, H360FD
mononátrium-(1-hidroxietilidén)difoszfonsav CAS-szám: 29329-71-3 EK-szám: 249-559-4 RRN: 01-2119510382-52-XXXX	8 – <10%	Acute Tox. (oral) 4, H302

Kémiai jelleg: keverék
A rövidítések, és a H-mondatok teljes szövegét lásd a 16. szakaszban.

4. szakasz: Elsősegély-nyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Általános tudnivalók: mennyiben tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, ill. biztonsági adatlapját.

Az elsősegélynyújtás szakszerűsége és gyorsasága nagyban csökkentheti a tünetek kialakulását és súlyosságát. Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni. Öntudatlan vagy görcsös állapotban lévő beteggel folyadékot itatni vagy annál hányást kiváltani nem szabad!

Belégzés esetén: A sérültet vigyük friss levegőre, tartsuk melegen és helyezzük nyugalomba. Légzési nehézség, légutak irritáció esetén orvoshoz kell fordulni.

Bőrrejutás esetén: A szennyezett, átitatódott ruházatot és lábbelit haladéktalanul vessük le, az érintett bőrfelületet bő szappanos vízzel azonnal alaposan le kell mosni. Panaszok esetén forduljunk orvoshoz!

Szembejutás esetén: Alapos, óvatos szemöblítést kell végezni folyóvízzel a szemhéjak széthúzása és a szemgolyó állandó mozgatása közben. A kontaktlencsét távolítsuk el, ha lehetséges, folytassuk az öblítést. Kérje ki azonnal szakorvos tanácsát!

Lenyelés esetén: Alaposan öblítsük ki a szájüreget vízzel. Kérje ki orvos tanácsát azonnal. Az érintettet nyugalomban kell tartani.

4.2. A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások: nem ismert.

4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése: tüneti kezelés.

5. szakasz: Tűzoltási intézkedések

5.1. Megfelelő oltóanyag: vízpermet, vízköd, szén-dioxid, oltópor
Nem megfelelő oltóanyag erős vízsugár.

5.2. A keverékből származó különleges veszélyek: égése során veszélyes anyagok keletkeznek (foszfor-oxidok, nitrogén-oxidok, ammónia).

5.3. Javaslat a tűzoltóknak: a veszélyzónában egyéni védőfelszerelés és a környezet levegőjétől független légzőkészülék szükséges. Védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket el kell távolítani.

5.4. Egyéb információk: gátoljuk meg, hogy a tűzoltóvíz a csatornarendszerbe, víztestekbe, talajba jusson! A termék maga nem éghető.

6. szakasz: Intézkedések véletlenszerű környezetbe jutás esetén

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások
Gondoskodjunk megfelelő szellőzésről. Kerüljük el a termékkel történő érintkezést, szembejutását, bőrre kerülését. Egyéni védőeszközök szükségesek, lásd a 8. szakaszt.

6.2. Környezetvédelmi óvintézkedések
Gondoskodjunk arról, hogy a termék ne jusson talajvízbe, víztestekbe, csatornarendszerbe.

6.3. A területi elhatárolás és a szennyezés mentesítés módszerei és anyagai
Nagy mennyiségű kiömlött terméket inert, nem éghető anyaggal (pl. homok, föld, vermikulit) kell körülkeríteni, befedni, felitatni, összegyűjteni, majd megfelelően címkézve tárolni és a helyi előírásoknak megfelelően megsemmisíteni. Az elszennyeződött szorbens veszélyes hulladékként kezelendő.

6.4. Hivatkozás más szakaszokra: Lásd még a 7. ,6. és a 13. szakaszokat.

7. szakasz: Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések
Kerüljük el a termékkel történő expozíciót, bőrrel, szemmel, ruházattal való érintkezését. Használata közben enni, inni és dohányozni nem szabad. Kövessük a munkavédelmi és biztonsági előírásokat.

Tűz- és robbanásveszély megelőzése: speciális intézkedés nem szükséges.

7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetetlenséggel együtt
Követelmények a raktárhelység és a tárolóedényzettel szemben: hőtől, közvetlen napsugárzástól óvjuk. Tartsuk az edényzetet légmentesen lezárva.

Tartsuk az eredeti tárolóedényzetben, vagy olyan tartályban melynek anyaga megegyezik az eredeti tárolóedényzet anyagával.

Összeférhetetlenség: Gyermekek és illetéktelenek számára hozzáférhetetlen helyen, élelmiszerektől, italoktól, élvezeti cikkektől és takarmányoktól elkülönítve kell tárolni.

További információk a raktározásról: jól szellőző, száraz helyen, elzárva tároljuk.
Tárolási hőmérséklet legyen: 5 – 30°C között.
Vegye figyelembe a címkén található utasításokat. A kiömlés megakadályozása érdekében a tartsuk a tárolóedényzetet jól lezárva, függőlegesen, álló helyzetben.

7.3. Meghatározott végfelhasználás: szuszpenziós levéltrágya emelt bórtartalmú, foglalkozásszerű felhasználásra. A felhasználók mindig olvassák el a használati útmutatót és tartsák be a biztonságos kezelésre és felhasználásra vonatkozó utasításokat.

8. szakasz: Az expozíció elleni védekezés / egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek

Foglalkozási expozíciós határérték / munkahelyi levegőben megengedett határértékek:

bórsav[1]**:** 0,5 mg/m^3 (8 órás munkavégzés); megengedett csúcskoncentráció (15 perc): 1 mg/m^3;
10 mg/m^3 – aeroszol formájában belélegezhető frakció;
TWA[2]: 2 mg/m^3, STEL[3]: 6 mg/m^3 – ACGIH[4] 2008

Bórsav DNEL[5] és PNEC[6] értékek:

DNEL hosszan tartó, belégzés, (szisztémás hatás): 8,28 mg/m^3 – foglalkozásszerű felhasználó
DNEL hosszan tartó, dermális expozíció (szisztémás hatás): 392 mg/ttkg/nap – foglalkozásszerű
DNEL orális akut és ismételt expozíció (szisztémás hatás): 0,98 mg/ttkg/nap – lakossági felhasználó
DNEL hosszan tartó dermális expozíció (szisztémás hatás): 196 mg/ttkg/nap – lakossági felhasználó
DNEL hosszan tartó belégzés, (szisztémás hatás): 4,15 mg/m^3 – lakossági felhasználó

PNEC (édesvíz, tengervíz): 2,02 mg B/l; PNEC (talaj): 5,4 mg B/kg; PNEC (STP): 10 mg B/l – B: bór

Mononátrium-(1-hidroxietilidén)difoszfonsav DNEL és PNEC értékek:

DNEL hosszan tartó orális expozíció, (szisztémás hatás): 13 mg/ttkg/nap – foglalkozásszerű

PNEC (édesvíz): 0,136 mg/l; PNEC (tengervíz): 0,0136 mg /l; PNEC (talaj): 96 mg/kg;
PNEC (STP): 20 mg/l; PNEC (édesvízi üledék): 59 mg/kg; PNEC (tengervízi üledék): 5,9 mg/kg

8.2. Az expozíció elleni védekezése

Körültekintően végzett munkával meg kell előzni a termék bőrre kerülését. Az egyéni védőfelszerelést a munkahelynek, a veszélyes készítmény mennyiségének, koncentrációjának megfelelően kell kiválasztani. A megfelelő műszaki intézkedések, a helyes munkavégzési gyakorlat kialakítása elsőbbséget élvez a személyi védőfelszerelések használatával szemben.

Műszaki intézkedések:

- A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani.
- Védőfelszerelések, mosakodási lehetőség biztosítása.

Higiéniai intézkedések:

- Munka közben enni, inni és dohányozni nem szabad!
- A munka szüneteiben, illetve a munka befejezése után alapos kézmosás, illetve mosakodás szükséges.
- Az elszennyeződött ruházatot, lábbelit és védőfelszerelést azonnal le kell venni és az újbóli használat előtt ki kell mosni, illetve meg kell tisztítani.

---

[1] német határérték: http://limitvalue.ifa.dguv.de/WebForm_gw2.aspx (GESTIS)
[2] TWA (Time Weighted Avarage): 8 órás munkavégzésre vonatkozó átlagos koncentráció
[3] STEL (Short Term Exposure Limit): rövid időtartamra (15 perc) vonatkozó koncentráció, mellyel történő expozíció megengedhető.
[4] American Conference of Governmental Industrial Hygienists
[5] DNEL: DERIVED NO EFFECT LEVEL/(a származtatott hatásmentes humán-expozíció szintje
[6] PNEC: PREDICTED NO EFFECT CONCENTRATION (az adott ökoszisztémára károsan még nem ható, becsült küszöbkoncentráció)

Személyi védőfelszerelések:

- **Légutak védelme:** nem szükséges.
- **Kézvédelem:** hosszan tartó, többszöri érintkezés esetén használjon nitrilgumi anyagú védőkesztyűt. Vastagság, áttörési: nincs adat.
  Vegyük figyelembe a védőkesztyű gyártójának az alkalmazásra, tárolásra, állag-megőrzésre vonatkozó utasításait, információit. Az áttörési idő hossza az expozíció mértékétől és a kesztyű anyagától függ. A védőkesztyű feleljen meg az EN 374 szabványnak. Védőkrémek segíthetnek megvédeni az expozíciónak kitett bőrfelületet. A védőkrémet az expozíció után ne használjuk. Ha a termék a bőrre kerül, akkor alaposan mossa le vízzel és szappannal vagy megfelelő tisztítószerrel.
- **Szemvédelem:** jól záródó, oldalvédővel ellátott védőszemüveg szükséges, az EN 166 szabvány szerinti.

Környezeti expozíció elleni védekezés: csatornába, víztestekbe engedni nem szabad.

9. szakasz: Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	folyékony
Megjelenés:	folyadék
Szín:	zöldeskék
Szag:	a termékre jellemző
Lobbanáspont:	nem jellemző, nincs adat
Robbanási határok:	nem alkalmazható
Gőznyomás:	nem alkalmazható
Sűrűség:	1,46 g/cm^3 (20°C-on)
Vízoldhatóság:	nagyon jól oldódik
pH-érték:	6,50 (20°C-on)
Viszkozitás:	nincs adat
Forráspont:	nincs adat

9.2. Egyéb információk: nincs adat

10. szakasz: Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség: nem jellemző.

10.2. Kémiai stabilitás: előírásszerű tárolás, kezelés esetén, normál körülmények között (hőmérséklet és nyomásviszonyok) stabil.

10.3. Veszélyes reakciók lehetősége: előírásszerű kezelésnél, tárolásnál veszélyes reakció nincs.

10.4. Kerülendő körülmények: hő, közvetlen napfény.

10.5. Kerülendő anyagok: erősen lúgos oldatok.

10.6. Veszélyes bomlástermékek: a tervezett felhasználásnál nem bomlik, előírásszerű kezelés és tárolás esetén, közönséges körülmények (normál hőmérséklet-, és nyomásviszonyok) nem bomlik. Magas hőmérsékleten veszélyes bomlástermékek (nitrogén-oxidok, ammónia) keletkezhetnek

11. szakasz: Toxikológiai adatok

11.1. Toxicitás: a készítménnyel toxikológiai vizsgálatokat nem végeztek, megítélése kizárólag az összetevőkre vonatkozó toxikológiai adatok, azok osztályozása és koncentrációja alapján a CLP rendelet előírásainak megfelelően történt.

Akut toxicitás: a termék becsült orális LD_{50} értéke: > 2000 mg/ttkg

Nátrium-(1-hidroxietilidén)difoszfonsav lenyelve ártalmas, orális LD_{50} értéke: 1340 mg/ttkg (OECD 401)

Irritációs hatások: nincs adat.

Légzőszervi és bőrszenzibilizáció: adatok nem állnak rendelkezésre.

Specifikus célszervi toxicitás: nincs adat.

Aspirációs veszély: nincs adat, nem valószínűsíthető.

Gyakorlati/humán tapasztalatok: nem állnak rendelkezésre információk.

CMR (karcinogén, mutagén, reprodukciót károsító) tulajdonságok: a bórsav Repr. 1B veszélyességi osztályba sorolt anyag, károsíthatja a termékenységet és a születendő gyermeket, tekintettel a termékben lévő bórsav koncentrációra, a termék maga is Repr. 1B egészségi veszélyességi osztályba sorolandó.

12. szakasz: Ökológiai adatok

12.1. Toxicitás: vizsgálatokat nem végeztek, megítélése kizárólag az összetevőkre vonatkozó toxikológiai adatok, azok osztályozása és koncentrációja alapján a CLP rendelet előírásainak megfelelően történt. A termék nem osztályozandó a környezetre veszélyes keveréknek.

12.2. Perzisztencia és lebonthatóság: nincs adat, szervetlen anyagra nem releváns.

12.3. Bioakkumulációs képesség: nincs adat.

12.4. A talajban való mobilitás: nincs adat.

12.5. A PBT és vPvB-értékelés eredményei: a keverék összetevő nem PBT/vPvB anyagok

12.6. Egyéb káros hatás: nincs adat.

13. szakasz: Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek: maradékainak és hulladékainak kezelésére a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletben foglaltak az irányadók. Hulladék besorolása a 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet alapján: a javasolt EWC-kód csak ajánlás, amit a hulladék keletkezési körülménye módosíthat.

Hulladékkulcs (EWC-kód): 02 01 08* veszélyes anyagokat tartalmazó mezőgazdasági vegyi hulladékok

A nem szennyezett, maradéktalanul kiürített, vízzel megtisztított csomagolóanyag újrahasznosítható. A készítmény csomagolási hulladékainak kezelését a 442/2012 (XII. 29.) Kormányrendelet szabályozza.

14. szakasz: Szállításra vonatkozó információk

A készítmény a veszélyes áruk nemzetközi szállítását szabályozó egyezmények szerint (ADR/RID, IMDG, ICAO/IATA) **nem veszélyes áru.**

A szállítását mindig zárt, felállított és biztonságos tartályokban kell végezni. Gondoskodni kell arról, hogy a terméket szállító személyek tudják, mi a teendő balesetkor vagy a termék kiömlése esetén. Információk a biztonságos kezeléshez: lásd 6. , 7. és 8. szakaszt.

15. szakasz: Szabályozási információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok

SVHC – jelöltlista: A termék ≥ 0,1%-ban tartalmaz egy – a 1907/2006/EK (REACH) rendelet 59. cikk (1,10) értelmében – a különös aggodalomra okot adó anyagok listájára (Candidate list of Substance of Very High Concern) felterjesztett anyagot; a bórsavat. A bórsav 2. kategóriába tartozó reprodukciót károsító anyagként osztályozott, lásd a 3. szakaszt.

Vonatkozó közösségi joganyagok:
36/2006. (V.18.) FVM rendelet a termésnövelő anyagok engedélyezéséről, tárolásáról, forgalmazásáról és felhasználásáról és a rendelet módosításai
Az Európai Parlament és Tanács 2003/2003/EK rendelet a műtrágyákról és módosításai
REACH-rendelet: 1907/2006/EK rendelet és módosításai
CLP: 1272/2008/EK rendelet és módosításai
AZ EURÓPAI PARLAMENT és a TANÁCS 2008/98/EK IRÁNYELVE (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről

Útmutató a foglalkoztatási korlátozáshoz:
A TANÁCS 92/85/EGK IRÁNYELVE (1992. október 19.) a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről

A TANÁCS 94/33/EK IRÁNYELVE (1994. június 22.) a fiatal személyek munkahelyi védelméről

Vonatkozó magyar joganyagok:

Munkavédelem: az 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről;
25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM együttes rendelet a munkahelyek kémiai biztonságáról; 33/1998. (VI.24.) NM rendelet a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről;

3/2002. (II.8.) SzCsM-EüM együttes rendelet a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről;

Kémiai biztonság: 2000. évi XXV. törvény a kémiai biztonságról és módosításai, a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet és módosításai

Környezetvédelem: 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól; 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékokról; 98/2001. (VI.15.) Korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről; 72/2013. (VIII.27.) VM rendelet a hulladék jegyzékről;

Tűzvédelem: az 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról; az 54/2014. (XII.5.) BM rendelet az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról

15.2. Kémiai biztonsági értékelés: nem készült

16. szakasz: Egyéb információk

A biztonsági adatlap nem arra szolgál, hogy a termék bizonyos tulajdonságait garantálja, nem helyettesíti a termékspecifikációt.
A biztonsági adatlapban foglalt információk, adatok és ajánlások ismereteink és tájékozottságunk legjaván alapszanak és azokat a kiadás időpontjában pontosnak, helytállónak ismerjük, és arra szolgálnak, hogy a termék biztonságos felhasználását segítse. A terméket tárolni, kezelni és felhasználni kizárólag a használati utasításban leírtaknak megfelelően lehet.
A felhasználó felelőssége, hogy megtegyen minden szükséges óvintézkedést a készítmény használatakor. Az adatlap nem jelenti bármilyen jogi kötelezettség vagy felelősség vállalását a bármilyen körülmények között történő használatból, illetve helytelen használatból adódó következményekért, hiszen a felhasználás körülményei (kezelés, alkalmazás, tárolás, ártalmatlanítás, stb.) hatáskörünkön kívül esnek.

A biztonsági adatlap 2. és 3. szakaszában szereplő rövidítések, H-mondatok:
RRN: REACH regisztráció száma

A CLP veszélyességi osztályok rövidítései, a rövidítések utáni számok (1 – 4) az osztályon belüli kategóriát jelentik, a nagyobb számok kisebb veszélyt jelentenek:
Acute Tox.: akut toxicitás; oral: szájon keresztül; **Repr.:** reprodukciós toxicitás.
H302 Lenyelve ártalmas.
H360FD Károsíthatja a termékenységet. Károsíthatja a születendő gyermeket.

Adatlaptörténet: Jelen biztonsági adatlap a gyártó által 2015. július 2-án kiadott biztonsági adatlap alapján készült 2015. július 31-én.